

3. TRAMITACIONS EN CURS
- 3.01. PROJECTES I PROPOSICIONS DE LLEI
I ALTRES PROPOSTES DE NORMA
- 3.01.03. DECRETS LLEI

— **Decret llei 3/2015, del 6 d'octubre, de modificació de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relativa a la creació del Registre de parelles estables**

Tram. 203-00022/10

Decret llei dictat pel Govern de la Generalitat
Reg. 121886 / Coneixement: Mesa de la
Diputació Permanent, 14.10.2015

Acord: La Mesa de la Diputació Permanent, en la sessió tinguda el 14 d'octubre de 2015, ha pres coneixement del Decret llei 3/2015, de 6 d'octubre, de modificació de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relativa a la creació del Registre de parelles estables, publicat al DOGC 6972, i ha manifestat que el termini de 30 dies perquè el Parlament el controlï pel procediment que estableix l'article 155 del Reglament del Parlament s'inicia el dia 9 d'octubre de 2015.

A LA MESA DEL PARLAMENT

Jordi Baiget i Cantons, secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya,

CERTIFICO:

Que en la sessió del Govern de la Generalitat del dia 6 d'octubre de 2015, s'ha pres, entre d'altres, l'acord que es reproduïx a continuació:

«A proposta del conseller de Justícia, s'aprova la iniciativa SIG15JUS0966 - Projecte de decret llei de modificació de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relativa a la creació del Registre de parelles estables.»

I, perquè així consti, lliuro aquest certificat a Barcelona el 7 d'octubre de 2015.

DECRET LLEI 3/2015, DE 6 D'OCTUBRE, DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 25/2010, DEL 29 DE JULIOL, DEL LLIBRE SEGON DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIVA A LA CREACIÓ DEL REGISTRE DE PARELLES ESTABLES

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Govern ha aprovat i jo, en nom del Rei, i d'acord amb el que estableix l'article 67.6 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo el següent

DECRET LLEI

PREÀMBUL

L'article 40 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que els poders públics han de garantir la igualtat jurídica, econòmica i social de les diverses modalitats de família. El Parlament de Catalunya ha estat pioner en l'execució d'aquestes polítiques no discriminatòries i de foment de la igualtat en l'àmbit familiar. Una fita, en els àmbits català, estatal i europeu, fou la Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parella. La Llei 25/2010, del 29 de juliol, que aprovà el llibre segon del Codi civil de Catalunya, va continuar progressant en aquestes polítiques familiars avançades en incorporar el contingut de la regulació de les parelles estables al llibre relatiu a la persona i la família, en equiparar les parelles homosexuals i heterosexuales, i en atribuir a les parelles estables els mateixos drets successoris que a les parelles matrimonials.

Ara cal crear els instruments necessaris per estendre la igualtat dels drets civils de què gaudeixen les parelles estables a Catalunya a l'àmbit dels drets de caràcter públic, per tal de facilitar, entre d'altres, el dret a percebre de la Seguretat Social la pensió de viduïtat. La jurisprudència constitucional dels darrers anys ha donat passes significatives en l'equiparació de drets en aquest camp. En concret, les sentències del Tribunal Constitucional d'11 de març i de 7 d'abril de 2014 han considerat un mitjà útil i suficient per acreditar l'existència de la parella de fet, a fi i efecte de poder rebre les esmentades prestacions de viduïtat, la seva inscripció, amb determinades condicions i terminis, en un registre específic creat per la comunitat autònoma o el municipi de residència de la parella. Tanmateix, és necessari esmenar al més aviat possible la mancança de la legislació de Catalunya pel que fa a la creació del registre de parelles estables.

A més, s'ha de deixar constància del fet que els registres de parelles estables que van crear les diferents entitats locals, actualment han deixat de funcionar per diversos motius, sobretot perquè s'ha fet palesa la seva manca d'efectivitat a l'hora de la prova, ja que, com que no hi havia cap connexió entre ells, no era possible provar la no-duplictat de les inscripcions i altres irregularitats que es poguessin presentar.

Actualment hi ha en vigor, a l'Estat espanyol, sis lleis civils autonòmiques que regulen les parelles estables no casades, les quals, per a la seva formalització, exigeixen la inscripció en el corresponent registre públic de parelles estables que es creen a aquest efecte; per tant, estableixen la forma constitutiva de la parella estable. I cal remarcar que cap d'aquestes normes ha estat objecte de recurs per part del Govern de l'Estat.

Pel que fa a la normativa de la Unió Europea, s'ha de tenir present, d'una banda, que l'Estat va transposar en el Reial decret 240/2007, de 16 de febrer, sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels estats membres de la Unió Europea i d'altres estats que són part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, el qual regula, a l'article 2 (Aplicació a membres de la família del ciutadà d'un estat membre de la Unió Europea o d'un altre estat part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu), l'aplicació de la norma a la parella amb la qual mantingui una unió anàloga a la conjugal inscrita en un registre públic establert, a aquests efectes, en un estat membre de la Unió Europea o en un estat part en l'Espai Econòmic Europeu. Per tant, Catalunya estaria en aquest supòsit en el moment en què es creï el registre de parelles estables. A més, actualment estan en estudi en la Unió Europea els treballs sobre la Proposta de reglament del Consell relatiu a la competència, la llei aplicable, el reconeixement i l'execució de resolucions en matèria d'efectes patrimonials de les unions registrades, que es va fer públic el març de 2011. En l'esmentada Proposta queda clar que les institucions europees tenen la intenció de regular de forma completa la resolució dels conflictes de lleis en matèria d'unions estables de parella; ara bé, només «les unions registrades», que es defineixen com aquelles en el registre de les quals intervé una autoritat pública.

Per tant, hem d'evidenciar que la parella estable catalana constituïda d'acord amb el dret civil de Catalunya, una de les parts de la qual sigui estrangera, podria quedar fora de l'àmbit d'aplicació del futur reglament de la Unió Europea, perquè no se la reconeixeria com a tal pel fet de no constar inscrita en cap registre públic.

Tanmateix, el Parlament de Catalunya va adoptar la Resolució 786/X, de 25 de setembre de 2014, en la qual instava el Govern a: «a) Constituir, abans de nou mesos, un registre únic de parelles de fet, en què es puguin inscriure totes les parelles de persones residents a Catalunya que ho desitgin i que acreditin el compliment de les condicions requerides pels articles 234-1 a 234-14 del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, i també la dissolució de la parella estable, sigui quin sigui el municipi on visquin. b) Garantir que el Departament de Justícia, a l'hora d'establir i regular el registre a què es refereix la lletra a), ho faci amb l'acord previ amb les associacions d'ens locals i, si escau, amb l'Administració de justícia, per tal que es puguin plaçar delegacions o finestretes d'accés a la inscripció de la constitució

o dissolució de les parelles de fet en la major part de municipis de Catalunya, amb la màxima homologació i simplificació de criteris aplicables i dels requisits que cal acreditar.»

Per tal de donar compliment al que s'assenyala en l'esmentada Resolució parlamentària, el Govern de la Generalitat, d'acord amb la competència exclusiva en matèria de dret civil que regula l'article 129, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, va determinar que es creessin, en el passat, diversos registres administratius en aquest àmbit. Ara s'ha decidit endegar la creació del Registre de parelles estables amb les finalitats i característiques esmentades, en la línia d'altres comunitats autònomes, que tenen creat un registre d'aquesta naturalesa.

El Departament de Justícia es proposa iniciar contactes amb les associacions d'ens locals i, si escau, amb l'Administració de justícia, per tal que s'arribi a acords a l'hora de dur a terme l'organització i el desplegament del Registre en tot el territori de Catalunya, de forma que es pugui complir la Resolució parlamentària sobretot amb la finalitat d'aconseguir la màxima homologació i simplificació dels criteris i dels requisits que caldrà acreditar per posar en funcionament l'esmentat Registre, que ha de facilitar l'accés de totes les persones que el necessitin.

El Registre que es vol crear possibilita la inscripció únicament de les parelles de fet que ho siguin d'acord amb la regulació del Codi civil de Catalunya. No es creu convenient permetre-hi la inscripció de les parelles de fet que no siguin parelles estables d'acord amb el Codi civil, a fi i efecte d'evitar confusionismes i superposicions entre drets de caràcter civil i drets de caràcter públic que puguin perjudicar la necessària seguretat jurídica. En qualsevol cas, la creació d'aquest Registre, atesa la seva finalitat, no modifica la regulació substantiva de les parelles de fet recollida en el llibre segon i, per tant, i atesa la naturalesa que s'atribueix al Registre, la inscripció no té caràcter constitutiu, la qual cosa facilita que l'existència de les parelles estables es pugui acreditar per altres mitjans de prova.

Atès que ha transcorregut amb escreix el temps suficient des dels esmentats pronunciaments jurisprudencials i del Parlament, i atesa la necessitat de protegir sense discriminació els efectes de les relacions familiars, tant en l'àmbit del dret privat com en l'àmbit del dret públic, es considera que escau introduir amb urgència una regulació adaptada a les seves exigències, tot creant en l'àmbit territorial de Catalunya un Registre de parelles estables, la qual cosa justifica la necessitat extraordinària que, al seu torn, justifica el recurs al Decret llei.

Quant a l'apreciació de la situació de necessitat extraordinària, com recorda el Consell de Garanties Estatutàries al seu Dictamen 5/2015, de 20 d'abril, «el pressupòsit habilitant d'una norma legal d'origen governamental,

pel que fa a l'apreciació de la necessitat extraordinària, no equival a l'exigència d'una situació inequívocament imprevisible. Tal com ha indicat en diverses sentències el Tribunal Constitucional, i com també recullen els nostres pronunciaments (per tots, DCGE 6/2012, FJ 2), l'existència d'una necessitat urgent i imperiosa d'intervenir, en una conjuntura econòmica problemàtica i canviant, resulta suficient, quan així ho aconsella l'interès públic, per avalar una intervenció normativa mitjançant decret llei, sempre, òbviament, que es justifiqui degudament segons els paràmetres constitucionals.» En el present Decret llei el requeriment d'intervenció immediata ho és per tal de donar resposta a una situació de contingut familiar i social que exigeix una acció que no pot ser postergada en el temps.

La necessitat urgent i extraordinària de la regulació que es proposa està determinada per la situació de desigualtat en què es troben les parelles estables subjectes a les normes del Codi civil de Catalunya, enfront de les parelles dels altres territoris de l'Estat espanyol on hi ha regulat l'esmentat registre, les quals disposen per aquesta raó d'un mitjà d'acreditació de la seva existència, com és la inscripció amb una antel·lació mínima de dos anys anteriors al fet causant, i a la qual el Tribunal Constitucional ha atribuït un relleu especial pel que fa al reconeixement del dret a percebre pensions i prestacions socials, del qual es veu mancat un segment significatiu de les famílies catalanes no matrimonials. La gravetat d'aquesta situació de desigualtat es veu augmentada, si s'escau, en un moment de crisi econòmica com el que estem patint i que ha anat en augment amb el pas del temps, ja que es mantindrà i es perpetuarà fins que no es creï l'esmentat Registre de parelles estables en el si del nostre ordenament jurídic.

Per tot això, en ús de l'autorització concedida per l'article 64 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, a proposta del conseller de Justícia i d'acord amb el Govern,

DECRETO:

ARTICLE 1. CREACIÓ DEL REGISTRE DE PARELLES ESTABLES

S'incorpora una disposició addicional a la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, amb el contingut següent:

«Disposició addicional desena. Registre de parelles estables

»1. Es crea el Registre de parelles estables, a l'efecte de publicitat, adscrit al departament competent en matèria de dret civil, mitjançant el centre directiu que en tingui atribuïda la competència.

»2. En el Registre de parelles estables s'inscriuen les escriptures públiques de constitució de les parelles estables, les seves modificacions i, si s'escau, la seva ex-

tinició, com també les actes de notorietat relatives als supòsits regulats per l'article 234-1, a) i b).»

ARTICLE 2. ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL REGISTRE DE PARELLES ESTABLES

S'incorpora una disposició final a la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, amb el contingut següent:

«Disposició final sisena. Organització i funcionament del Registre de parelles estables

»L'organització, el funcionament i la publicitat del Registre de parelles estables s'ha d'establir per reglament».

DISPOSICIONS FINALS

PRIMERA. DESPLEGAMENT

S'habilita el conseller o la consellera del departament competent en matèria de dret civil per tal de dur a terme el desplegament reglamentari, mitjançant l'ordre corresponent, la qual s'ha d'aprovar dins del termini de quatre mesos des de la convalidació d'aquest Decret llei per part del Parlament de Catalunya.

SEGONA. ENTRADA EN VIGOR

Aquet Decret llei entra en vigor el mateix dia de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui aplicable aquest Decret llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui el facin complir.

Barcelona, 6 d'octubre de 2015

Artur Mas i Gavarró Germà Gordó i Aubarell
President de la Generalitat Conseller de Justícia

ANTECEDENTS DEL DECRET LLEI

1. Decret llei de modificació de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relativa a la creació del Registre de parelles estables.

2. Informe justificatiu.

3. Comunicació a la Secretaria de Govern de l'inici de la tramitació del Projecte de decret llei.

4. Informe jurídic.

5. Informe de la Direcció General de Pressupostos del Departament d'Economia i Coneixement.

N. de la R.: Els antecedents del Decret llei poden ésser consultats a l'Arxiu del Parlament.